

**Ortaklık adına kayıtlı hatlı minibüs satışının yapılarak ticari taksi faaliyetine devam edilmesi halinde ortaklığın sona erip ermeyeceği ile nasıl vergilendirileceği**

|                   |                                 |
|-------------------|---------------------------------|
| <b>Belge türü</b> | Özelge                          |
| <b>Kanun</b>      | GELİR VERGİSİ KANUNU            |
| <b>Özelge no</b>  | E-62030549-120[37-2021]-1196041 |
| <b>Tarih</b>      | 18.10.2022                      |

**T.C.**

**GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI**

**İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı**

**Gelir Kanunları Gelir Ve Kurumlar Vergileri Grup Müdürlüğü**

Sayı : E-62030549-120[37-2021]-1196041

18.10.2022

Konu : Ortaklık adına kayıtlı hatlı minibüs satışının yapılarak ticari taksi faaliyetine devam edilmesi halinde ortaklığın sona erip ermeyeceği ile nasıl vergilendirileceği

İlgi : .../.../..... tarihli ve ..... evrak kayıt numaralı özelge talep formunuz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun incelenmesinden, hatlı minibüs ile şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunduğunuz, minibüslerin taksi olarak çalıştırılması için Büyükşehir Belediyesi tarafından kura çekimi yapıldığı ve kura çekiminde ortaklığınızın taksi olarak çalışmaya hak kazandığı, ortaklık yapınızın ve hisse oranlarınızın değişmeden faaliyet konunuzun değişeceği, minibüsün satılarak taksi ile yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunacağınız belirtilerek, faaliyet değişikliği nedeniyle ortaklığınızın sona erip ermeyeceği, yeni faaliyetiniz dolayısıyla ortaklığınızın işletme defteri kullanmaya devam edip etmeyeceği ile minibüs hattının satışından elde edilen gelirin gelir vergisinden istisna olup olmayacağı hususlarında Başkanlığımızdan görüş talep ettiğiniz anlaşılmış olup, Başkanlığımız görüşüne aşağıda yer verilmiştir.

## **GELİR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN;**

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun;

- 37 nci maddesinde, "*Her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançlar ticari kazançtır.*"

- 38 inci maddesinde, "*Bilanço esasına göre ticari kazanç, teşebbüsdeki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müsbet farktır. Bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce:*

1. *İşletmeye ilave olunan değerler bu farktan indirilir;*
2. *İşletmeden çekilen değerler ise farka ilave olunur...*"

- 39 uncu maddesinde, "*İşletme hesabı esasına göre ticari kazanç, bir hesap dönemi içinde elde edilen hasılat ile giderler arasındaki müspet farktır.*

*(Elde edilen hasılat, tahsil olunan paralarla tahakkuk eden alacakları; giderler ise, tediye olunan ve borçlanılan meblağları ifade eder.)*

*Emtia alım ve satımı ile uğraşanlarda ticari kazancın bulunması için hesap dönemi sonundaki emtia mevcudunun değeri hasılatı, dönem başındaki emtia mevcudunun değeri ise giderlere ilave olunur..."*

- Mükerrer 80 inci maddesinde,

"...

*(7104 Sayılı Kanunun 15 inci maddesiyle değişen ibare; Yürürlük: 06.04.2018) Taksi, dolmuş, minibüs ve umum servis araçlarına ait ticari plakaların elden çıkarılmasından doğan kazançların tamamı ile bir takvim yılında elde edilen değer artışı kazancının, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının elden çıkarılmasından sağlananlar hariç, 6.000 (313 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile 1.1.2021 tarihinden itibaren 19.000 TL.)Yeni Türk Lirası gelir vergisinden müstesnadır.*

*Faaliyetine devam eden ticarî bir işletmenin kısmen veya tamamen satılmasından veya ticarî işletmeye dahil amortismanı tâbi iktisadî kıymetlerle birinci fıkrada yazılı hakların elden çıkarılmasından doğan kazançlar ticarî kazanç sayılır ve bunlara ticarî kazanç hakkındaki hükümler uygulanır."*

hükümleri yer almaktadır.

Öte yandan 6098 sayılı Borçlar Kanununun 620 nci maddesinde yer alan düzenlemede adi ortaklık iki veya daha çok kişinin emeğini ya da malını bir amaca ulaşmak için birleştirdikleri bir sözleşme türü olarak tanımlanmaktadır. Adi ortaklığın amacı, ortakların sorumlulukları, sermayesi, borçları ve alacakları bu kanunda düzenlenmiştir. Adi ortaklık tüzel kişiliği haiz olmayıp Borçlar Kanunu hükümlerine göre kurulur ve son bulur.

Anılan Kanun'un 638-642 nci madde hükümleri kapsamında iştirak halinde mülkiyet esasına göre faaliyet sürdüren adi ortaklıklar elde ettikleri gelirin vergilendirilmesi açısından bağımsız bir ünite olarak kabul edilmemiştir. Ticari faaliyette bulunan adi ortaklıklarda her bir ortağın payına düşen kazanç ayrı ayrı ticari kazanç sayılmıştır. Ortaklar kendi paylarına düşen karlarını ticari kazanç olarak münferiden beyan etmek zorundadırlar. Ancak adi ortaklık KDV yönünden vergi mükellefi gelir stopaj yönünden ise vergi

sorumlusu olarak kabul edilmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, ortaklığınız tarafından şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetinizde kullandığınız minibüsün hattı ile beraber satışından elde edilen gelirin, ortaklar tarafından ticari kazançlarına hisseleri oranında dahil edilerek vergilendirilmesi gerekmektedir.

## **VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN;**

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 174 üncü maddesinde, defterlerin hesap dönemi itibarıyla tutulacağı, kayıtların her hesap dönemi sonunda kapatılıp ertesi dönem başında yeniden açılacağı, hesap döneminin normal olarak takvim yılı olduğu, 176 ncı maddesinde tüccarların, defter tutma bakımından iki sınıfa ayrıldığı, I inci sınıf tüccarların bilanço esasına göre, II nci sınıf tüccarların ise işletme hesabı esasına göre defter tutacakları hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca, mezkur Kanunun;

- 177 nci maddesinde; "Aşağıda yazılı tüccarlar, I'inci sınıfa dahildirler:

1. Satın aldıkları malları olduğu gibi veya işledikten sonra satan ve yıllık alımlarının tutarı 7.200.000.000 (2022 yılı için 400.000 TL) veya satışları tutarı 8.640.000.000 (2022 yılı için 570.000 TL) lirayı aşanlar;

1. Birinci bentte yazılı olanların dışındaki işlerle uğraşıp da bir yıl içinde elde ettikleri gayri safi iş hasılatı 3.600.000.000 (2022 yılı için 200.000 TL) lirayı aşanlar;

1. 1 ve 2 numaralı bentlerde yazılı işlerin birlikte yapılması halinde 2 numaralı bentte yazılı iş hasılatının beş katı ile yıllık satış tutarının toplamı 7.200.000.000 (2022 yılı için 400.000 TL) lirayı aşanlar;

1. Her türlü ticaret şirketleri (Adi şirketler iştigal neveleri yukarıdaki bentlerden hangisine giriyorsa o bent hükmüne tabidir.);

1. Kurumlar Vergisine tabi olan diğer tüzel kişiler (Bunlardan işlerinin icabı bilanço esasına göre defter tutmalarına imkan veya lüzum görülmeyenlerin, işletme hesabına göre defter tutmalarına Maliye Bakanlığınca müsaade edilir.);

1. İhtiyari olarak bilanço esasına göre defter tutmayı tercih edenler.",

- 178 inci maddesinde; "Aşağıda yazılı tüccarlar II'nci sınıfa dahildirler:

1. 177 inci maddede yazılı olanların dışında kalanlar;

1. Kurumlar Vergisi mükelleflerinden işletme hesabı esasına göre defter tutmalarına Maliye Bakanlığınca müsaade edilenler.

Yeniden işe başlayan tüccarlar yıllık iş hacimlerine göre sınıflandırılınca kadar II'nci sınıf tüccarlar gibi hareket edebilirler.",

- 180 inci maddesinde; "b) (II)'nciden (I)'inciye geçiş: İş hacmi bakımından II'nci sınıfa dahil tüccarların durumları aşağıda yazılı şartlara uyduğu takdirde bunlar bu şartların tahakkukunu takip eden hesap döneminden başlayarak I'inci sınıfa geçerler.

1. Bir hesap döneminin iş hacmi 177'nci maddede yazılı hadlerden %20'yi aşan bir nispette fazla olursa, veya;

1. Arka arkaya 2 dönemin iş hacmi 177'nci maddede yazılı hadlere nazaran %20'ye kadar bir fazlalık gösterirse.",

- 181 inci maddesinde, "II'nci sınıf tüccarlar diledikleri takdirde bilanço esasına göre defter tutabilirler.

*Bu suretle I'inci sınıfa dahil olanlar hakkında da evvelki maddenin hükümleri cari olur."*

hükümleri yer almaktadır.

Mezkur Kanunun 177 nci madde hükmünden de anlaşılacağı üzere adi şirketlerin işgal neveleri maddede yazılı bentlerden hangisine giriyorsa dahil olacakları tüccar sınıfı o bent hükmüne göre belirlenmektedir.

Diğer taraftan, adi ortaklık sözleşmeleri, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun 620 ila 645 inci maddelerinde düzenlenmiş olup, anılan Kanunun 620 nci maddesinde, adi ortaklık sözleşmesi, iki ya da daha fazla kişinin emeklerini ve mallarını ortak bir amaca erişmek üzere birleştirmeyi üstlendikleri sözleşme olarak tanımlanmıştır. Adi ortaklığın sona erme halleri ise, genel olarak, 6098 sayılı Kanunun 639 uncu maddesinde belirtilmiş olup, söz konusu maddeye göre;

1. Ortaklık sözleşmesinde öngörülen amacın gerçekleşmesi veya gerçekleşmesinin imkânsız duruma gelmesiyle,
1. Sözleşmede ortaklığın mirasçılarla sürdürülmesi konusunda bir hüküm yoksa, ortaklardan birinin ölmesiyle,
1. Sözleşmede ortaklığın devam edeceğine ilişkin bir hüküm yoksa, bir ortağın kısıtlanması, iflası veya tasfiyedeki payının cebri icra yoluyla paraya çevrilmesiyle,
1. Bütün ortakların oybirliğiyle karar vermesiyle,

1. Ortaklık için kararlaştırılmış olan sürenin bitmesiyle,

1. Ortaklık sözleşmesinde feshi bildirme hakkı saklı tutulmuş veya ortaklık belirsiz bir süre için ya da ortaklardan birinin ömrü boyunca kurulmuşsa, bir ortağın fesih bildiriminde bulunmasıyla,

1. Haklı sebeplerin bulunması hâlinde, her zaman başkaca koşul aranmaksızın, fesih istemi üzerine mahkeme kararıyla

ortaklık sona ermektedir. Bunun yanı sıra, aynı Kanunun belirsiz süreli ortaklıklarda sona erme hususunun düzenlendiği 640 ıncı maddesinde;

*"Ortaklık, belirsiz süre için veya ortaklardan birinin ömrü boyunca sürmek üzere kurulmuşsa, ortaklardan her biri, altı ay önceden fesih bildiriminde bulunabilir.*

*Fesih bildirimi, dürüstlük kurallarına aykırı olarak ve özellikle uygun olmayan bir zamanda yapılamaz. Fesih bildirimi, ancak hesap yılı sonunda hüküm ifade eder.*

*Sözleşmede öngörülmüş olan sürenin bitiminden sonra ortaklık, ortakların örtülü iradesiyle sürdürülürse, belirsiz süreli ortaklığa dönüşür."*

hükümleri yer almaktadır.

Bu itibarla, adi ortaklıklara dair hükümler Türk Borçlar Kanununda yer aldığından, bir adi ortaklığın sona erip ermediğinin bu Kanunun ilgili hükümlerine göre değerlendirilmesi gerekmekte olup, bahse konu hukuki değerlendirmenin Başkanlığımızca yapılması mümkün değildir.

Buna göre, vergi kanunlarında düzenlenmeyen bu konu hakkında Türk Borçlar Kanununa göre değerlendirme yapılması icap etmektedir. Dolayısıyla, somut durumda, hatlı minibüs taşımacılığı faaliyetinde bulunan adi ortaklığınızın söz konusu minibüs satışı nedeniyle, Türk Borçlar Kanunu hükümleri gereğince sona ermesi halinde mükellefiyetinizin de terkin edilmesi ve taksi taşımacılığı faaliyetinde bulunmak üzere yeni kurulacak ortaklık için ise mükellefiyet tesis edilmesi gerekmekte olup, bu halde yeni ortaklığın durumunun yeniden işe başlama olarak değerlendirilerek işletme hesabı esasına göre defter tutulması mümkün bulunmaktadır. Ayrıca, bu durumda defter tutma bakımından, hesap dönemi sonlarında Vergi Usul Kanununun 180 inci maddesi kapsamında durumunuzun değerlendirilerek işlem tesis edilmesi gerektiği tabiidir.

## **KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN;**

3065 sayılı Katma Değer Vergisi (KDV) Kanununun;

-1/1 inci maddesinde, ticarî, sınaî, ziraî faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde Türkiye'de yapılan teslim ve hizmetlerin KDV'ye tabi olduğu,

-1/3 üncü maddesinde, ticarî, sınaî, ziraî faaliyet ile serbest meslek faaliyetinin devamlılığı, kapsamı ve niteliği Gelir Vergisi Kanunu hükümlerine göre; Gelir Vergisi Kanununda açıklık bulunmadığı hallerde, Türk Ticaret Kanunu ve diğer ilgili mevzuat hükümlerine göre tayin ve tespit olunacağı

hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, Ortaklığınıza ait minibüsün hattı ile beraber satışı işlemi 3065 sayılı Kanunun 1/1 inci maddesi gereğince %18 oranında KDV'ye tabi bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(\*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(\*\*) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(\*\*\*) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

---

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 10.09.2026